

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ius Ecclesiasticum

Wiestner, Jacob

Monachii, 1705

Art. I. De Præficiendorum Ætate.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62620](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62620)

TITVLVS XIV.

De Ætate & Qualitate & Ordine Præficiendorum.

Dignitates aliæque beneficia, & iis annexa Officia ministeriæque Ecclesiastica non committuntur, nisi habentibus legitimam ætatem, Ordinem, & qualitates à SS. Canonibus requisitas: quarum proinde hic explicatio tradenda est.

- 12. *Et pensiones.*
- 13. *Computanda ætas à Natiuitate.*
- 14. *In ejus defectu dispensat Papa:*
- 15. *Nisi requiratur Jure speciali.*

ÆTas varia est, pro varietate dignitatum & beneficiorum Ecclesiasticorum. Et primò quidem, pro summo Pontificatu certa sanctionibus Ecclesiasticis non est constituta: &, quamvis omnino decens sit, ut Vicarius Christi in ea saltem ætate constitutus sit, in qua Christus cæpit prædicare & ceteri Ecclesiarum Episcopi promoveri solent, nihilominus quacunque ætate à duabus partibus Cardinalium eligatur, sicut alii, sic etiam legitimæ ætatis defectus electioni objici non potest, c. *Licet vitanda 6. de Electione*: dummodo præditus sit usu rationis, ad Universalis Ecclesiæ Pastoris Officiū, Jure Naturali & Divinò requisitò, Panormit. in c. *Licet cit. n. 10.* & Fagnanus in c. *Cum in cunctis 7. de Elect. n. 28.*

Secundò, ad dignitates Ordinis Episcopalis, ut sunt Archi- & Episcopatus, Primatus & Patriarchatus, exigitur trigessimus ætatis annus exactus, hoc est, completus, c. *Cum in cunctis cit. pr.* Pro ratione Gloſſa in c. *Unic. V. Completeret in 6. allegat l. Non omnium 20. ff. de LL. Melius S. Thomas 3. p. 9. 39. art. 3.*

ARTICULUS I. De Præficiendorum Ætate.

SUMMARIUM.

- 1. *Papatus nullam certam ætatem:*
- 2. *Episcopatus trigessimum annum completum:*
- 3. *Cardinalatus ætatem Ordinis annexi:*
- 4. *Dignitates & beneficia curata 25. inchoatum:*
- 5. *Præpositura Monialium 40. vel 30. exactum:*
- 6. *Dignitates & personatus non curati 22.*
- 7. *Probabilius completum requirunt:*
- 8. *Etsi sint Ecclesiarum Collegiatarum.*
- 9. *Ætas requisita ad canonicatus Cathedralium,*
- 10. *Et Collegiatarum Ecclesiarum:*
- 11. *Ad beneficia simplicia,*

arr. 3. quod eam ætatem complens attingat perfectam ætatem corporis humani. Optimè Hostiensis in c. *Cum in cunctis* cit. n. 5. rationem eam reddit; quod eã ætate completã baptizatus fuerit & prædicare cæperit Christus. Neque obstant verba; *Erat JESUS quasi triginta annorum*, Lucæ cap. 3. v. 23. quia ibi vox *Quasi* additur non propter diminutionem, sed excessum; Christus enim ultra trigessimum annum tredecim dies exegerat, ut allegatis SS. PP. & Angelici D. testimoniis Turcremata in can. *Presbyter 2. dist. 78.* observat.

3. Tertio, eadem ætas ad S. R. E. Cardinalatum exigi videtur à Concilio Tridentino, ea, quæ de Episcoporum vita, ætate &c. statuta sunt, ad illum extendente, *Sess. 24. cap. 1. de Reform.* De quo quidquid sit, nunt post *Constitutionem Sixti V.* quæ incipit *Postquam verus*, de ipsis editam *Nonis Decemb. 1586.* in Cardinalibus Diaconis major ætas non requiritur, quàm sufficiens ad suscipiendum intra annum Ordinem Diaconatus; ac proinde; ut ad illum evehendus intra vigesimum secundum ætatis annum sit constitutus, Palæotus de *Sacri Consil. consult. p. 4. q. 1.* Garcias de *Benef. p. 6. cap. 4. n. 79.* & Fagnanus *l. cit. n. 26.*

4. Quarto, ad Prælaturas, Episcopali inferiores, vg. Præposituras, Decanatus, Archidiaconatus & cæteras dignitates: ad parochialia aliæque beneficia, quibus cura animarum, sive externi sive interni Fori, annexa est, vigesimus quintus annus inchoatus requiritur, c. *Cum in cunctis* cit. §. *Inferiora* & Tridentini *Sess. cit. cap. 12. de Reformat.* in qua ætate etiam constituti esse debent vicarii perpetui parochialium aliarumque Ecclesiarum cunatarum, *Clement. 1. de Offic. Vicar.* uti & Abbates, Priores, aliæque Prælati Regulares, secundum *Clement. 1. §.*

Ceterum de Statu Monach. & Tridentinum, vigesimum quintum annum generaliter ad dignitates curatas quascunque exposcens, *cap. cit.*

Neque refert; quòd Abbatibus, Prioribus, aliæque monialibus præposituræ ætatis quadragesimum, professionis ætatem octavum: aut saltem illius trigessimum, illius verò quintum annum debeant exegisse, cum eliguntur; quia de his id specialiter ab eadem S. Synodo *Sess. 25. cap. 7. de Regular.* statutum est, propter sexus imbecillitatem, ut in c. *Clau in cunctis* cit. notant Panormit. n. 6. & Fagnanus n. 120.

Quinto, Ad cæteras dignitates seculares vel personatus, quibus cura animarum nulla subest, clericis aliquibus vicariis & viginti duobus annis non minus adfiscantur, inquit, Laudata Synodi PP. *cap. 12. cit.* in qua ætate dictas dignitates sine ulla dispensatione, licet curatas, inchoatò vigesimo quinto anno obtineri hodie posse, cum Flaminio de *Resignat. Lib. 4. q. 11. n. 14.* Garcia *cap. 4. n. 55.* & aliis docet Palæo *Tract. 19. dist. 4. p. 3. n. 6.* eã præcipue per motus ratione; quòd *cit. cap. 12.* non fiat ulla mentio dispensationis: sed eodem tenore, quò ad curatas, antequam vigesimum quintum annum attingerent, non curatas dignitates, si viginti duobus annis sit minor, neminem dicat adfiscandum. Unde tamen.

Dubium de dicto anno vigesimo secundo oritur imprimis, an debeat esse completus. Sufficere inchoatum censent Saà *V. Beneficium n. 31.* & Azor *p. 1. Instit. lib. 6. cap. 5. q. 3.* propter paritatem cum vigesimo quinto requisito ad dignitates. Sed paritas non est; quia Tridentinum diversimodè loquitur de istò curatis; & de illò non curatis obgnitatibus præscriptò; illum enim nulli attingi,

attingi, quod verificatur de eo, qui vigesimum quintum inchoavit: istum autem præscribens exigit, ut clericus 22. annis non sit minor, ad quod verificandum requiritur vigesimus secundus annus completus, sicut ut quis non sit minor unò vel primò ætatis annò, ut hunc impleverit, exigitur, Mandol. de Ætat. Min. cap. 5. n. 10. Lessius Lib. 2. de I. & I. cap. 34. n. 108. & Garcias cit. cap. 4. n. 70. ubi, à Tridentino vigesimum secundum completum exigi, à S. Congreg. Card. Interpp. sæpe declaratum, affirmat.

8. Dubium deinde est, an vigesimus secundus annus etiam requiratur ad dignitates Ecclesiarum Collegiatarum; id enim cum Riccio Prax. Fori Eccles. de eis. 331. n. 1. negat Barbosa alleg. 60. n. 67. quòd Tridentinum de solis Cathedralibus loquatur; ideòque Collegiatarum relinquendæ videantur sub dispositione Juris communis, arg. l. Precipimus 32. C. de Appell. Verùm, Concilium illud non de solis Cathedralibus loqui, clarè delimitur ex verbis, In Ecclesijs præsertim Cathedralibus, cit. cap. 12. pr. nam vox Præsertim implicativa denotat idem Juris esse in opposito, ut idem Barbosa Traçt. de Diç. Usufreq. V. Præsertim à n. 3. tradit. Confirmatur; quia, si cap. cit. dispositio dignitates Collegiatas non includeret, ad istas hodie major ætas necessaria foret, quàm ad Cathedralibus; quia Jure Communi, quod can. Innovamus 3. dist. 60. & c. Cum in cunctis cit. habetur, secundum communiorem explicationem ad quamlibet; ac proinde etiam ad Collegiatarum Ecclesiarum dignitatem exigebatur vigesimus quintus annus inchoatus, ut observant Fagnanus l. cit. n. 48. & Pirrhing ad hanc Rubric. n. 10. rectè addens, ad dignitates Principales in Collegiatis etiam Ecclesijs, quòd curam animarum annexam fere habeant, ho-

dièque vigesimum quintum annum inchoatum requiri.

Neque dictis obstat textus, c. Unicus in 6. ad dignitates & personatus solum exigens vigesimum annum completum; quia hac ætate ad eas promoveri permittuntur per viam dispensationis sive relaxationis Juris communis ab Episcopo obtinendæ, manifestò indicio, ad eas ordinariè majorem ætatem requiri, cit. Garcias cap. 4. à n. 58. & Palao n. 7. in fine.

9. Sextò, ad canonicatus, præbendas & portiones Ecclesiarum Cathedralium olim maxima controversia inter DD. fuit, an sufficeret septennium, vel decimus quartus ætatis annus requireretur, ut videre est apud cit. Fagnan. n. 52. Ea tamen sublata est à Concilio Trident. cit. cap. 12. ad illas requirente ætatem, quam Canonicatus exigit ratione Ordinis, quem annexum habet: vel saltem, quæ requiritur, ut talis Ordo intra annum recipi possit. Quare hodie canonicatus, si Presbyteratum vigesimò quartò, si Diaconatum vigesimò secundò & si Subdiaconatum exigat, vigesimò primò ætatis annò inchoatò poterit obtineri; quia in tali ætate constituti requisitos Ordines recipere intra annum possunt, Fagnanus ibid. n. 68.

Excipiendus tamen imprimis est casus, quò ex primæva institutione, statutò vel consuetudine præbenda conferri non potest, nisi ei, qui actù est Sub-vel Diaconus aut Sacerdos; tum enim ad istos Ordines de Jure requisiti anni adesse debent tempore collationis, Fagnanus ibid. n. 67. Dein, Canonicus Pœnitentiarius, à quo præterquam, quòd SS. Theologiæ vel Canonum Doçtor aut Licentiatus esse debeat, ætatis annum quadragesimum vel impletum, vel saltem, quòd probabiliùs est, inchoatum esse, est

O o o necesse,

necesse, ex dispositione Tridentini *Sess. cit. cap. 8. de Ref. Azor cit. cap. 5. q. 6. & Palao cit. p. 3. n. 17.* Denique excipiendæ sunt Ecclesiæ, in quibus *cit. cap. 12.* Decretum, quoad annexionem Subdiaconatus, usu non observatur, ut in Germania nostra, in cujus pluribus Ecclesiis Cathedralibus canonici aliqui nullò Ordine sacrò initiati reperiuntur: & propterea, ad suffragium in Capitulo ferendum, non admittuntur, juxta *Clement. 2. hic & Trident. Sess. 22. cap. 4. de Ref. Pirrhing l. cit. n. 12.*

10. Septimò, ad canonicatus Ecclesiarum Collegiatarum, etiam Insignium, sufficit decimus quartus annus inchoatus. Non quidem, ut Aliqui volunt de Jure antiquo; quia, hòc spectatò, si canonicatus ratione Ordinis majorem ætatem non exigebat, septennium sufficiens fuisse, plures existimant cum Panormit. *in c. Praterca 5. n. 6.* neque etiam ex Tridentini dispositione speciali; quia Concilium hoc de ejusmodi canonicatibus expressè nihil statuit, *cap. 12. cit.* sed generali, quatenus scilicet statuit, ut nullus beneficium Ecclesiasticum obtineret ante annum ætatis decimum quartum *Sess. 23. cap. 6. de Ref. saltem inchoatum; quod à Congreg. Card. Interpp. declaratum, testes sunt Garcias cit. cap. 4. n. 11. & Barbosa cit. alleg. 50. n. 71.*

11. Octavò, licet Jure antiquò ad cætera beneficia simplicia sufficeret septennium, laudatum tamen S. Concilium pueros inhabiles reddidit ad beneficia quæcunque, antequam ætatis annum decimum quartum saltem inchoarint, *cit. cap. 6.* quod ab iisdem declaratum, asserunt *cit. Garcias n. 11. Barbosa n. 76. & Fagnanus n. 87. & 88.*

12. Eandem ætatem, licet olim septennium sufficeret, hodie ad pensionem Ecclesiasticam requiri, verisimiliùs existi-

mant Garcias de Benef. p. 1. cap. 4. n. 159. Vallenf. *Traët. eodem, lib. 4. Tit. 1. n. 9. & Palao Traët. 13. disp. 1. p. 11. §. 3. n. 5.* propter stylum Curie, qualitates obtinentis beneficium, etiam exigentis in eo, qui obtinet pensionem: qui stylus Jus facit, *c. Quam gravi 6. de Crimine Falsi.* Confirmatur; quia pensio substituitur locò beneficii saltem simplicis, ideòque sapit ejus naturam, & easdem qualitates exigit in obtinente, ut, qui illius, etiam hujus sit capax, ut eruditè ostendit Sanchez *Lib. 2. moral. cap. 28. n. 36. & Lessius cit. cap. 34. n. 207.*

Neque obstat; quòd Constitutio Tridentini *cit. cap. 6.* correctoria sit Juris antiqui, & expressè non meminit pensionis; quia specialiter edita est in favorem Religionis, exigentis dignam administrationem rerum Ecclesiasticarum: eamque ob causam rectè dicitur in pensionem sub nomine beneficii, quia ea portio seu pars est, comprehendenda, ut à Cardinalibus declaratum, perhibet Garcias *l. cit.*

Dixi autem *Ad pensionem Ecclesiasticam;* quia ad prophanam sive seculari nullam certam ætatem exigi, rectè advertit *cit. Palao n. 4.* Ecclesiasticam ætatem ante decimum quartum ætatis annum obtineri posse, satis probabiliter asseret Fagnanus *in c. Cum in cunctis cit. n. 102.* pro sua Opinione etiam allegans usum, quò primæ Tonsuræ clericis, nullà illius ætatis habità ratione & sine dispensatione, pensiones constituunt; neque earum reservationes ob ejus ætatis defectum infringi à se unquam visum, ait.

Cæterùm hæctenus ad prælatum, aliisque dignitates, beneficia & pensiones Ecclesiasticas requisitam ætatem, non à tempore Conceptionis, neque etiam Baptismi: sed à Nativitatis die computandam:

tandam: & generaliter hominis aetatem, non in utero, sed partu incipere, ex Baldo *Lib. 5. Consil. 19. n. 13.* rectè monet, & S. Congreg. Card. declaratione firmat *cit.* Fagnanus *n. 134.* ut plenius tradetur *Lib. 2. tit. 19. à n. 49.*

14. In ejus quoque, communi Jure requisitæ, defectu ad easdem dignitates & beneficia, atque Ordines etiam, dispensationem à Papa petendam, non obscure defumitur ex *c. Ex ratione 2.* & cum Navarro *Manual. cap. 25. n. 116.* tradunt *cit.* Garcias *cap. 4. n. 57.* Lessius *cap. 34. n. 108.* Palao *p. 3. n. 21.* & Barbosa *in c. cit. n. 2.* Eadem dispensatio desideratur ad dignitates & personatus non curatos, saltem postquam *c. Unici cit. in 6.* dispositio à Trident. *Sess. 24. cap. 12. §. Ad ceteras de Reformat.* viginti duorum annorum aetatem ad eos exigente, correctæ est, Pirrhing *l. cit. n. 16.* ut adeo hodie legitimam aetatem non habenti, sine Papæ dispensatione facta dignitatis & personatus collatio, ejusq; impetratio: imò electio & præsentatio, utpote de persona inhabili, & contra *cit. S. Concilii formam attentatæ, irritæ sint ipsò Jure, ut colligitur ex c. Lect. 14. de Elect. in 6. ibi, Decernentes collationes viribus omnino carere, & cum Panormit. in c. Ex ratione cit. n. 2. docent cit. Flamin. Lib. 4. q. 9. n. 20. Garcias à n. 82. & Palao n. 21.*

15. Dixi *jure communi*; quia in defectu aetatis in promovendo ad beneficium, non illò, sed speciali tantum alijus Ecclesiæ statutò vel Consuetudine requisitæ, dispensandi facultatem Episcopo, & sede vacante, Capitulo competere, cum Laiman *in c. Ex ratione cit. n. 2.* tradit laudatus Pirrhing *n. 17.*

ARTICULUS II.
De eorum Ordine.

SUMMARIUM.

- 16. Primam Tonsuram beneficia quacunq;
- 17. Papatu Exceptò:
- 18. Cardinalatus sacrum, saltem Diaconatus;
- 19. Episcopatus sacrum;
- 20. Saltem Subdiaconatus, Ordinem exposcit.
- 21. Alia dignitates curata exigunt Presbyteratum;
- 22. Intra annum recipiendum, sub periculo amissionis.
- 23. Eundem cætera beneficia curata;
- 24. Et collationis tempore Ordines minores requirunt.
- 25. Sacrum Ordinem Canonicis præscribit Jus modernum;
- 26. In Germania usu non receptum.
- 27. Alia simplicia nullum certum communi;
- 28. Speciali Jure sæpe sacrum Ordinem exigunt.
- 29. In defectu Ordinis Papa;
- 30. Aliquando etiam Episcopi dispensant.

Dignitatis & beneficii Ecclesiastici cujuscunque incapacem esse, qui primâ Tonsurâ nondum initiatus, & actu clericus non est, pater ex *c. Cum aded 17. de Rescript. c. Ex literis 6. de Transact. & c. In Ecclesia 2. de Institut.*

Excipiendus tamen iterum est Papatus: ad quem electo exceptionem, quòd uxoratus (multò magis, quòd laicus) sit,

0002